

UÄ•i nas lepoti zaviÄ•aja, pevajuÄ•i o Brankovini, u kojoj "siromasi obaraju Ä•ijumu mladu", zna im hod i Ä•amor, nasluÄ•uju uzdahe i psovke, miriÄ•je obrano voÄ•te, oseÄ•ta vetrove Ä•ito "duvaju kuda im je volja". Pogled joj se Ä•iri ka Srbij i u sutonu, treperevoj i tajnovi toj, naoko blagoj i usnuloj , a velikoj nepoznanici. Srbija je grm i ptica, netaknuta nedra devojke i naboran obraz starice. Srbija je i Ä•etelaÄ•ka pesma i tvrdokorna ruka seljaÄ•ka. Ali Srbija je i muk, i zebnja, i njive krvlju natopljene.

Ljubav prema zemlji kod Desanke MaksimoviÄ•t prisutna je kad govori o travama i brezicima, kad priziva detinjstvo, kad ganuto, tuÄ•no zakljuÄ•i "Ä•ao mi je Ä•oveka, kad preklinjuÄ•te vapi ". Ä• Da mi je da ne umrem u tudjini - potpuna kristalizacija slike zaviÄ•aja i pretakanje slike u pesmu nalazi se u pesmi "SeÄ•tanje na zaviÄ•aj:

Svaka stopa zemlje tamo je meni znana
mirisi Ä•ito se diÄ•u sa Ä•juma i sa njiva.
Znam kakvo je nebo u koje doba dana
kakvo veselje tamo, kakva Ä•alost biva...

Postajemo zreli sa pesnikinjorn. Ona umuje, duboko, jezgrovito. Nikola MiloÄ•jeviÄ•t napisao je sjajan esej na temu "Zemlja jesmo" godine 1974. u kome, izmedju ostalog kaÄ•e: Kad bi me pitali, Ä•ta bi... trebalo urezati u zidove kakvog modernog zdanja, moj izbor pao bi na dva stiha Desanke MaksomoviÄ•t iz njene zbirke "Nemam viÄ•je vremena":

"Zemlja jesmo,
ostalo su sve prividi".

Ä• Ta dva stiha podvlaÄ•e suÄ•tinski, bitni karakter Ä•ovekove prolaznosti, izazivaju svest o smrtnosti jaÄ•e "nego Ä•itavi tomovi kakvog, filozofskog traktata", po miÄ•ljenju Nikole MiloÄ•jeviÄ•ta.

Slikovitost njenog iskaza u dvema je reÄ•ima: zemljo jesmo; ne ljudi su smrtni, no zemlja jesmo. Moj izbor za danas sedmi i osmi odeljak iz poetskog tkanja *Zemlja jesmo* iz zbirke *Nemam viÄ•je vremena*.

Gordana VlahoviÄ•t

Đ,Đ,Đ'Đ,Ń~Đ° Đ£Đ¶Đ°ŃĚĐμĐ²Đ,Ń›

Đ•ĐμĐ±Đ¾ŃŃ~Đ° Đ›Đ°Đ¿Ń†ĐμĐ²Đ,Ń›

Đ°ŃĚĐ°Đ³Đ¾Ń•Đ»Đ°Đ² Đ,Đ¾ŃĚŃ'ĐμĐ²Đ,Ń›

ĐŸĐμŃ•Đ½Đ,Ń†Đ, Đ, Đ¿Đ¾Ń•ĐμŃ,Đ,Đ¾Ń†Đ,

Đ%Đ,Ń™Đ°Đ½Đ° ĐŸĐ°Đ²Đ»Đ¾Đ²Đ,Ń›

Đ¿Đ²ĐμŃ,Đ»Đ°Đ½Đ° Đ,ŃfŃĚŃ'ĐμĐ²Đ,Ń›

Đ°ĐμĐ»ĐμĐ½Đ° ĐŸŃĚĐ¾Ń,Đ,Ń› - ĐŸĐμŃ,ŃĚĐ¾Đ½Đ,Ń~ĐμĐ²Đ,Ń›, ŃfŃĚĐμĐ'Đ½Đ,Đ° ĐšĐ¿Đš, Ń~Đμ Đ¾Ń•Đ¼Đ,Ń•Đ»Đ,Đ Đ¾ŃĚĐ³Đ°Đ½Đ,Đ•Đ¾Đ²Đ»Đ°
Đ°ĐμŃ•Đ°Đ½Đ°Đ, ĐœĐ°Đ°Ń•Đ¾¼Đ¾Đ²Đ,Ń› Ńf Ń†Đ°Ń•Ń,, Đ°ŃĚŃfĐ¶ĐμŃšĐμ Đ¿ĐμŃ•Đ½Đ,Đ°Đ°
ĐŸĐžĐ" Đ°Đ•Đ¿Đ•Đ•ĐšĐ°Đ°Đœ Đ°Đ°Đ°Đ ĐžĐœ

ĐŸĐ¾Ń•Đ»Đμ Đ¿Đ¾ĐμĐ•Đ,Ń~Đμ ŃfŃ•Đ»ĐμĐ'Đ,Đ»Đ¾ Ń~Đμ Đ°ŃĚŃfĐ¶ĐμŃšĐμ Đ¿ĐμŃ•Đ½Đ,Đ°Đ°...

... Ń•Đ»Đ,Đ°Đ°ŃšĐμ Đ•Đ° ŃfŃ•Đ¿¼ĐμĐ½Ńf: Đ¿Đ»Đ°Đ²Đ,Ń†Đ°, Đ%ŃfĐ±Đ°, Đ,ŃfŃĚŃ'Đ° Đ, Đ•ĐμĐ±Đ¾ŃŃ~Đ° (Ńf Đ¿Đ

... Đ°Đ,Ń,Đ»Đμ Đ, Đ¿Đ,Ń,Đμ Ń•Ńf ŃfĐ°ŃfŃ•Đ½Đμ... Đ%ŃfĐ±Đ,Ń†Đ°, Đ%ŃfĐ±Đ° Đ, Đ°Ń•Đ,Đ½Ń•Đ°Đ,

...ŃĚĐ°Đ°Đ,Ń~Đ° Đ±Đ°Ń° Đ¿ŃĚĐ,Ń~Đ°... Đ•Đ»ĐμĐ°Ń•Đ°Đ½Đ'Đ°ŃĚ, Ä• ĐœĐ,Đ»Đ,Ń~Đ°Đ½Đ° Đ, Đ°Đ²Đ°Đ¾

...Đ° Ń•Đ¾Đ° Đ½Đμ Đ¾Đ¿Đ,Ń°Đ°... Đ¿Ń€Đ¾Ń,, Đ°Ń€ĐŸĐ°Đ²Đ»Đμ Đ°ŃfĐ±Đ°ŃšĐ°